

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia				
Assignatura		3ME03I Moral especial III: Moral social				
Any	2023-2024	Curs	Quart	Valor lectiu	5 ECTS	
Període lectiu	2n semestre		Hores setmanals	3	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dr. Joan Costa Bou			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

La pregunta pels principis fonamentals de l'organització de la societat proposats per l'Església és l'objecte d'aquesta assignatura. La moral social està inserida en el quadre organitzatiu de la moderna Moral Especial. En el seu contingut hi trobem tots aquells temes de la vida social sotmesos a una reflexió teològico-moral i del magisteri social de l'Església. El contingut expositiu adoptat es divideix en tres parts: la Primera, més bíblica i històrica; la Segona part, més antropològica, i una tercera part amb les concrecions en els diferents àmbits de la vida pública, com ara la cultura, l'economia, la política, les relacions internacionals, l'ecologia...

Requisits i orientacions prèvies

- Haver cursat les assignatures de Teologia moral prèvies del batxillerat en teologia.
- Es requereixen també uns coneixements bàsics principalment de la llengua llatina, i d'algunes llengües modernes per accedir a les fonts bibliogràfiques.

Objectius

- Assolir un coneixement adequat de la Teologia Moral Social.
- Aprofundir el coneixement de la realitat social com a punt de referència fonamental del judici moral. Un coneixement que tingui en compte les diverses perspectives que configuren la realitat.
- Assolir punts de referència, criteris fonamentals, per valorar com ha de ser la vida social des de la perspectiva de la fe cristiana.
- Analitzar continguts específics, casos concrets.
- Arribar a síntesi personals sobre les matèries tractades.

Competències

Generals

- Saber llegir i entendre un text acadèmic (nivell universitari mitjà)
- Saber resumir i esquematitzar
- Saber relacionar i reflexionar
- Saber reelaborar i expressar amb paraules pròpies

Específiques de l'àrea

- Assolir una comprensió adequada de fet moral
- Comprendre i utilitzar adequadament els conceptes fonamentals de la moral
- Comprendre textos de teologia moral

- Estar en condicions de donar raó de les pròpies opcions morals
- Disposar d'un utilatge suficient en el camp de les ciències humanes que permeti la comprensió de les valoracions morals en els diferents camps de la vida humana
- Aprendre a valorar moralment situacions particulars

Específiques de l'assignatura

- Comprendre els elements fonamentals de la Teologia Moral social i de la Doctrina Social de l'Església
- Analitzar els diversos camps de la vida social, captar les problemàtiques morals que plantegen i arribar a l'assimilació

Continguts

1. Fonaments de la Teologia moral social

- Significat i fonament de la Teologia moral social cristiana. Persona, societat i compromís
- La Teologia moral social a la Bíblia
- Història La Teologia moral social
- Les grans ideologies (liberalisme, laïcisme, col·lectivisme, teologia de l'alliberament, ideologia tecnocràtica)
- La Doctrina Social de la Iglesia i el paper de l'Església

2. La Dignitat humana i els drets humans.

- Categories fonamentals (Bé comú, subsidiarietat, solidaritat, Destí universal dels béns, participació, l'opció preferencial pels pobres, els valors de la convivència)

3. Teologia Moral econòmica

- Les dades de la Sagrada Escripura i de la història
- Economia i moral
- El treball humà
- L'empresa
- El desenvolupament dels pobles

4. Teologia Moral política

- Primera aproximació a la realitat de fet polític
- La política en l'Escripura i la Tradició de l'Església
- Política, moral i compromís
- Els sistemes democràtics: llums i ombres
- Conflictivitat i canvi social
- Nació i Estat
- Cap a una autoritat mundial
- Relacions entre Església i comunitat política

5. La qüestió ecològica. La cura de la casa comuna.

6. Teologia Moral cultural

- Moral, cristianisme i cultura
- Educació i moral
- Els mitjans de comunicació social

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

- El desenvolupament de les classes tindrà lloc a partir d'apunts de classe i llibres de text on s'exposarà el contingut teòric de la matèria.
- Es demanarà lectures de textos adients per aprofundir el contingut del que es pretén estudiar.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Es comprovarà la consecució dels objectius i estratègies mitjançant els exàmens, els treballs, i la participació a l'aula.
- Per tractar-se d'una avaluació continuada es tindrà en compte l'assistència a classe, el diàleg i la participació en les activitats proposades.
- Es valorarà la redacció, la presentació i l'aportació personal especialment en els treballs i activitats.
- Es donarà un valor positiu a la capacitat d'elaborar un judici propi a la llum de la informació adquirida.

Tècniques d'avaluació:

- S'avaluaran les competències genèriques en les tutories personalitzades, en l'exposició a l'aula, en la presentació dels treballs i en el diàleg a classe.
- Les competències específiques s'avaluaran per mitjà de:
 - Un examen escrit - oral sobre el contingut del curs.
 - Treballs de síntesi sobre textos a llegir i de les explicacions de classe.

Bibliografia bàsica

CONSELL PONTIFICI JUSTÍCIA I PAU, Compendi de la Doctrina social de l'Església, Barcelona: Claret 2005.

Ángel GALINDO, *Moral socioeconómica*, (Sapientia Fidei), Madrid: BAC 1996.

E. COLOM, *Elegidos en Cristo para ser santos. IV. Moral Social*, Roma: 2011 (edición por internet).

CONCILI VATICÀ II, *Constitucions, Decrets, Declaracions*, Barcelona: Abadia de Montserrat 2003.

11 grandes mensajes, Madrid: BAC 1992.

Rudolf SCHNACKENBURG, *El mensaje moral del Nuevo Testamento*, Barcelona: Herder 1989.

Marciano VIDAL, *Moral de actitudes*, vol. III (Moral Social), Madrid: PS 1995.

- E. ALBURQUERQUE, *La dimensión social de la caridad*, Madrid: CCS 1991.
- E. ALBURQUERQUE, *Moral Social Cristiana. Camino de liberación y de justicia*, Madrid: San Pablo 2006.
- G. DEL POZO, *Manual de moral social cristiana*, Burgos: Aldecoa ² 1991.
- L. GONZÁLEZ-CARVAJAL, *Entre la utopía y la realidad. Curso de moral social*, Santander: Sal Terrae 1998.
- L. GONZÁLEZ-CARVAJAL, *Fieles a la tierra. Curso breve de moral social*, Madrid: Edice 1995.
- J. R. FLECHA, *Moral Social. La vida en comunidad*, Salamanca: Sígueme 2007.
- J. I. CALLEJA, *Moral Social Samaritana (I y II)*, Madrid: PPC 2004.
- R. Mª SANZ DE DIEGO, *Moral Política*, Madrid: BAC 2012.
- Aurelio Fernández, *Moral social, económica y política*, Burgos: Aldecoa 1993.
- J. BULLÓN HERNÁNDEZ, *Testigos en el mundo. Fundamentos de Moral Social*, Madrid: S. Dámaso 2007.
- A. CUADRÓN, *Manual de Doctrina Social de la Iglesia. (Mayor 43)*, Madrid: BAC 1993.
- B. SORGE, *Introducción a la Doctrina Social de la Iglesia*, Valencia: Edicep 2007.
- I. CAMACHO, *Doctrina Social de la Iglesia: una aproximación histórica*, Madrid: Paulinas 1991.
- D. MELÉ, *Cristianos en la sociedad. Introducción a la Doctrina Social de la Iglesia*, Madrid: Rialp 2012.
- R. Sierra Bravo, *El mensaje social de los padres de la Iglesia*, Madrid: Ciudad Nueva 1989.
- Docat, ¿Qué hacer? La doctrina social de la Iglesia*, Madrid: Encuentro 2016.
- DEPARTAMENTO DE PENSAMIENTO SOCIAL CRISTIANO, *Una voz para nuestra época*, Madrid: Icai-Icade ³ 2006.

LECTURES OBLIGATÒRIES

- Encíclicues *Caritas in Veritate* i *Laudato Si*